

Řízení není neúplné, skutkové základy k rozhodnutí nutné byly zjištěny v míře úplně postačitelé a odpor se spisy ve smyslu zákona nelze v žádném směru seznati. Dotyčné vývody dovolání nejsou s to, odvodniti vadnost řízení neb odpor se spisy. Prodlení dráhy při výpravě vozu přes hranice nebylo zjištěno, zjištěna neodvratná vyšší moc se všemi dalšími účinky, zjevivšími se v osudech sporného vozu, ve vydání vozu vojenské správě nelze spatřovati zavinění na straně dráhy, nárok uplatněný vůči železničnímu eráru není po právu. Napadené rozhodnutí jest správné, vývody dovolání nejsou způsobilé, zvrátiti jeho správnost.

Čís. 2099.

Ustanovení § 268 c. ř. s. platí i o odsuzujícím rozsudku tuzemského trestního soudu vojenského. Civilní soud není rozsudkem ve smyslu § 268 c. ř. s. vázán v jiném směru, nežli co do otázky, zda trestný čin byl prokázán a komu jej dlužno přičítati.

Zákon ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák.

Ručení důstojníka za náhradu škody, již utrpěl stát zpronevěrou služebních peněz, svěřených důstojníkem účetnímu poddůstojníku. Neručí, pokud jde o peníze, jež svěřeny byly před tím, nežli byl oddíl převzal, třebaš převzetí nestalo se dle předpisů.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1922, Rv II 214/22.)

Účetní poddůstojník W. zpronevřil u náhradní setniny strojních pušek 7623 Kč 16 h a byl proto divisním soudem právoplatně odsouzen pro zločin zpronevěry. Ze zpronevěřených peněz nalezlo se 4.000 Kč a zbytku, vzrostlého o další zjištěný schodek 613 Kč 78 h (celkem 4236 Kč 94 h) domáhal se erár na veliteli náhradní setniny Rudolfu N-ovi. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud jí vyhověl. Důvody: Jde o to, zda žalovaný ručí, jako bývalý velitel náhradní setniny strojních pušek za schodek u jmenované setniny. Tento schodek záleží ze dvou položek. Jednak je to nekrytý zbytek ze 7623 Kč 60 h zpronevěřených účetním poddůstojníkem Jindřichem W-em, jednak ze 613 Kč 87 h, o kterou bylo náhradní setnině při okolování bankovek na nesprávnou uzávěrku více vyplaceno. První soud uznal, že žalovaný neručí za schodek a odůvodňuje to tím, že není prokázáno, že schodek povstal u náhradní setniny strojních pušek, jejímž velitelem byl žalovaný. Dle svědectví Jindřicha W-a a na základě výkazu náležitostí jmenované náhradní setniny za měsíce leden a únor 1919 dlužno prý míti za to, že schodek povstal u zrušené švadrony stojních pušek a u setniny strojních pušek, jichž velitelem nebyl žalovaný, nýbrž poručík Tomáš D. Toto stanovisko prvního soudu není správné. Co se týče neuhrazeného zbytku z peněz zpronevěřených J. W-em, 7623 Kč 16 h, jest rozhodujícím dukaz trestními spisy, v nichž jest rozsudek divisního soudu ze dne 28. března 1919. Jím byl Jindřich W. odsouzen pro zločin zpronevěry a v něm se výslovně praví, že zpronevěřeny byly peníze, které svěřil W-ovi rytmistr Rudolf N. (žalovaný) z peněz své setniny. Tento výrok, že zpronevěřené peníze pocházely

z peněz náhradní setniny strojních pušek, tedy z peněz, náležejících ku správě žalovaného, je nejen právoplatným, nýbrž též úplně správným. Opírá se o údaj obžalovaného Jindřicha W-a, dále o svědectví samotného Rudolfa N-a, nynějšího žalovaného, a o přehled příjmu a vydání náhradní setniny, sestavený Jindřichem W-em, a podepsaný žalovaným. Žalovaný se také přihlásil v trestním řízení za soukromého účastníka a tím zřejmě dal na jevo, že zpronevěra spáchána byla na penězích, jeho správě podléhajících, za něž jest zodpověden. První soud neprávem z onoho schodku ze zpronevěry W-ovy vylučuje 2627 Kč 90 h řka, že, ježto je to přebytek z hospodářství zrušené švadrony strojních pušek a žalovaný velitelem této švadrony nikdy nebyl, žalovaný za tento schodek neručí. Podle svědectví majora Sylvestra V-a nebyl ovšem žalovaný nikdy velitelem řečené švadrony, protože jeho jmenování za velitele této švadrony ze dne 8. prosince 1918 bylo odvoláno. Také by bylo odpovídalo služebním předpisům (§ 21 služ. předpisů 0—1), by žalovaný Rudolf N. nebyl převzal přebytek zahospodařený u zrušené švadrony, neboť přebytek tento měl dle citovaného paragrafu služebních předpisů býti odevzdán do plukovní pokladny. Avšak při zrušení švadrony strojních pušek dne 13. ledna 1919 nebyly zachovány služební předpisy o postupu při zrušení vojenského pododdělení, a bylo zrušení švadrony strojních pušek dle svědectví Tomáše D-a provedeno tak, jako kdyby zrušená švadrona jen přecházela v nově zřízenou náhradní setninu strojních pušek. Proto byl přebytek zrušené švadrony předán veliteli nové náhradní setniny, totiž žalovanému. Předání toto nestalo se však dle služebních předpisů řádně. Nestalo se súčtování u zrušené švadrony, také nebyla zbývající hotovost žalovanému, jak se náleželo, řádně odevzdána, ale žalovaný přece přebytek převzal tím způsobem, že vzal prostě na vědomí sdělení velitele zrušené švadrony Tomáše D-a, že nějaký přebytek tu jest, že jest v rukou Jindřicha W-a a že prohlásil, aby byl přebytek u Jindřicha W-a ponechán. Tím způsobem přešel přebytek zrušením švadrony do správy žalovaného, přebytek tento podléhal jeho správě a je proto žalovaný za tento přebytek i za peníze, které snad byly tenkrát W-em již zpronevěřeny, zodpověden, poněvadž z vlastní viny nemůže prokázati, jaký byl stav peněz, které ve správě převzal, a co již scházelo. Stanovisko prvního soudu, že žalovaný neměl za peníze, dne 20. ledna 1919 převzaté, zodpovědnost, je vyvráceno kromě zmíněného svědectví Tomáše D-a též výkazem náležitostí náhradní setniny strojních pušek ze leden 1919. V tomto výkazu nevede se totiž účtování zrušené švadrony zvlášť od súčtování náhradní setniny, nýbrž tato náhradní setnina pokud se týče žalovaný jako její velitel pokračuje v účtech švadrony a vykazuje pak onen přebytek 2.627 Kč 90 h jako přebytek svůj. Peníz 999 Kč 26 h, který zbývá kromě přebytku 2627 Kč 90 h z neuhrazené zpronevěry W-ovy, pochází také, jak trestním rozsudkem ze dne 28. března 1919 bylo vysloveno, zcela nepochybně z peněz náhradní setniny strojních pušek, tedy z peněz, jichž správu měl žalovaný. Opačné stanovisko prvního soudu a zřízený k jeho podpoře výpočet příjmu a vydání náhradní setniny jsou nesprávná. Není správně, že peníze, které žalovaný v době od 20. ledna do 11. února 1919 pro náhradní setninu strojních pušek přijal, byly všechny vydány a že z nich nic neschází. První soud

vynechává totiž ve svém výpočtu 3.000 Kč, které převzal žalovaný pro náhradní setninu dne 5. nebo 6. února 1919 od nadporučíka Emanuela P-a. Protože je výpověď tohoto svědka prokázáno, že žalovaný skutečně tyto peníze obdržel, je přehled o zpronevěřených penězích, v němž těchto 3000 Kč je jako příjem vykázáno, správným; naproti tomu však jest výkaz náležitostí z února 1919, o který se právě první soud při svém výpočtu příjmů a vydání náhradní setniny opírá, nesprávný, neboť v něm oněch 3.000 Kč nepřichází. Žalovaný 3.000 Kč nevyúčtoval, také je nevrátil — na tvrzení žalovaného v odvolací odpovědi, které není ničím doloženo, hleděti nelze — a tím jest vysvětlitelné, že i oněch 995 Kč 26 h skutečně pochází z peněz náhradní setniny. Konečně nemůže býti pochybnosti o tom, že též 613 Kč 78 h schází z peněz, spravovaných žalovaným jako velitelem náhradní setniny strojních pušek. Svědectvím Otakara H-a je prokázáno, že při okolkování bankovek, tedy až po 25. únoru 1919 bylo náhradní setnině na základě její nesprávné uzávěrky vyplaceno o uvedený obnos více. Žalovaný tento peníz, ač jej přijal, nevyúčtoval a neodevzdal. Z toho, co řečeno, plyne, že zažalovaná částka schází z peněz náhradní setniny. Je nesporno, že velitelem této setniny byl žalovaný. Dle služebního řádu A — 10 c je velitel oddělení naprosto zodpověden za hospodaření u svého oddělení (bod 206), jeho povinností jest peníze pro oddělení přijímati, je opatrovati, rozdělovati, o příjmu a výdajích přesné záznamy vésti (bod 216 a 220) a také dle § 4 předpisů O — 1 za všechno ručí. Těmto předpisům žalovaný, spravuje svěřené mu peníze, nevyhověl. Již způsob, jak převzal přebytek zrušené švadrony, nevyhovoval předpisům, a bylo hrubým poklesem proti předpisům, když žalovaný, nepřesvědčiv se o stavu peněz, ponechal přebytek Jindřichu W-ovi, a když W-ovi také ponechal hospodaření s ostatními penězy, pro náhradní setninu přijatými. Neodpovídá též předpisům, když žalovaný neúčtoval přijatých 613 Kč 78 h. Žalovaný, spravuje takto svěřené mu peníze, umožnil zpronevěru Jindřicha W-a, proto je za ni zodpověden a jest též zodpověden za schodek 613 Kč 78 h (§ 22 předpisů O — 1). Právem tedy vojenský erár domáhá se na něm náhrady.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní po případě dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Rozhodny jsou tyto právní normy, jež posavad zůstaly nepovšimnuty: Předem zákon ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák., neboť jedná se o spor po rozumu § 3, a jde tedy o náhradu škody, jak § 1 výslovně vytýká a jak také ze všech ustanovení ostatních zřejmě plyne. Tu však musí býti dokázána příčinná souvislost mezi zaviněním žalovaného a škodou žalobce a to přehlíží odvolací soud, pravě, že žalovaný je zodpověden i za peníze, které snad byly tenkrát — t. j. v čase, kdy přebytek zrušené švadrony přešel do správy žalovaného (20. ledna 1919) — již zpronevěřeny, poněvadž prý z vlastní viny a nemůže dokázati, jaký byl stav peněz, když on správu převzal a co již scházelo. Žalovaný ručí však jen za škodu, kterou sám zavinil, není tedy zodpověden za tu škodu, která tu už byla, než on správu pře-

vzal, byť i dokázati vlastní vinou nemohl, mnoho-li peněz převzal, protože neprovedl sčítování a na základě něho přejmutí, vždyť příčinou souvislost musí dokázati žalobce, a není v zákoně stanovena domněnka, že platí škoda za zaviněnou, když žalovaný neprovede protidůkaz. Je-li tedy rozhodným den 20. ledna 1919, kdy žalovaný převzal správu a s ní W-a, ačkoli den ten nebyl v rozsudku odvolacího soudu zvláště zjištěn (první soud ovšem ho zjišťuje), musí se přesně zjistiti, kolik peněz už tenkrát bylo W-em zpronevěřeno, a kolik teprve potom, a jen tato částka připadá žalovanému k tíži. Neboť co W. zpronevěřil již před tím, za to žalovaný nemůže, protože neměl na správu vlivu a W-ovi ničeho nesvěřil. Dopustil se sice porušení služebních předpisů, když přejímací úkon provedl jinak, než jak ony nařizují, ale z tohoto provinění nemůže se mu přičítati škoda, již dřívější zpronevěrou vzniklá, neboť ta byla by tu bývala a zůstala, i kdyby byl přejímání provedl podle předpisů: událost dneška nemůže býti příčinou události včerejška, to neodpovídá logice. Arci může důkaz ten co do výše škody po případě býti velmi těžkým, ale tu poskytuje cennou úlevu předpis § 6 cit. zák., rovnající se v podstatě ustanovení § 273 c. ř. s. Druhým nepovšimnutým předpisem je ustanovení § 268 c. ř. s., dle kterého je soudce, pokud rozhodnutí závisí na důkazu a přičitatelnosti trestného činu, vázán na obsah právoplatného odsuzujícího nálezu trestního soudu. Tu je především ovšem pravda, co praví Neumann k tomuto paragrafu, že to musí býti nálezy trestního soudu a nikoli trestní nálezy správního úřadu, a to nálezy trestního soudu tuzemského, není však pravda, co týž spisovatel míní, že rozuměti jest jen soud, jenž ke konání pravomoci trestní povolán je trestním řádem ze dne 23. května 1873, čís. 119 ř. zák., neboť tak by vojenské soudy byly vyloučeny ze sféry naší normy. V pravdě myslí § 268 c. ř. s. ovšem jen nálezy trestního soudu, ale to každého tuzemského, tedy i vojenského, neboť nepřičiňuje ku všeobecnému označení trestního soudu žádného omezení. Dlužno tedy v tomto případě přihlížeti k rozsudku Čsl. divisního soudu ze dne 8. dubna 1919, jímž W. uznán byl vinným zločinem zpronevěry dle § 472 a), 474 tr. zák., spáchaného tím, že v měsících lednu a únoru 1919 pro sebe zadržel a si přivlastnil 7.623 Kč 16 h svěřených mu Rudolfem N-em (žalovaným). Kdyby civilní soudce musil převzít celý tento výrok (obsah) trestného rozsudku, byla by tím věc ohledně 3623 Kč 16 h posud nekrytých (4.000 Kč bylo nalezeno) a v žalobní sumě obsažených rozhodnuta: žalovaný dle předpisů odvolacím soudem citovaných měl peníze sám opatrovati, svěřil-li je tedy W-ovi a ten je zpronevěřil, je žalovaný z toho práv. Avšak dle § 268 c. ř. s. je civilní soudce na trestní rozsudek vázán jen, pokud jde o otázku důkazu a přičitatelnosti trestného činu, t. j. a) zda trestný čin jest prokázán a b) kdo ho spáchal, zde tedy jen na to, že W. skutečně udané peníze zpronevěřil, nikoli však v příčině otázky, zpronevěřil-li je zcela právě jen žalovanému nebo též jeho předchůdci t. j. zdali každou část těchto peněz byl mu svěřil právě žalovaný, což fakticky vyjde na jedno s otázkou, zda všechno zpronevěření spadá teprve do doby po 20. lednu 1919 či něco a mnoho-li též do doby před tím. Tuto otázku může a musí soudce civilní rozhodnouti, neboť to bylo pro otázku důkazu a přičitatelnosti vedlejší, byť by býval W. zrovna tak

odsouzen, třeba by peníze mu byl svěřil předchudce žalovaného. To nebyla otázka rozhodná ani pro soud, ale ani pro W-a, tento neměl příčiny působiti k tomu, aby se poměr správně zjistil, a žalovaný Rudolf N., jemuž ovšem na správnosti zjištění záležitosti, v trestním řízení neměl možnosti, se toho domáhati, nejasa stranou. On sice udal, že žádá náhradu, ale na to nebylo reagováno, udání jeho v trestním řízení, že on je poškozen o 3.623 Kč 16 h, pak nerozhoduje, nýbrž soud vázán je na jeho obrany, kterými nyní se hájí a ty jsou opačné. Odvolací soud a následkem toho i dovolání zabývají se správným vyúčtováním 3623 Kč před kritickým dnem či po něm, neboť žaloba založila žalobní nárok ohledně tohoto obnosu na svémocné svěřením jeho W-ovi a zpronevěření jeho jím. Co se týče 613 Kč 78 h odkazuje se na důvody odvolacího soudu, jenž tu žalobní nárok neodůvodňuje svěřením a zpronevěrou i jest dovozování dovolání, že W. byl dne 12. února 1919 zatčen a nemohl tedy zpronevčiti obnos ten, který teprv 24. února 1919 byl setnině vyplacen, bezpředmětné.

Čís. 2100.

Při odhadu nemovitosti k návrhu zemského inspektorátu pro zemské dávky za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemovitostí (cís. patent ze dne 29. prosince 1915, čís. 83 z. zák. pro Čechy) jest použití obdobně předpisů odhadního řádu nemovitostí ze dne 25. července 1897, čís. 175 ř. zák.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1922, R. I 1388/22.)

Soud první stolice stanovil k návrhu zemského inspektorátu pro zemské dávky v Praze odhadní cenu domu, při čemž řídil se těmito zásadami: Jakých zásad aneb jakých předpisů má býti použito při provádění dobrovolného odhadu a na jakém základě má býti cena odhadní zjištěna, nebylo v § 273 cí. patentu ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák. výslovně uvedeno a nutno proto obdobně použití předpisu odhadního řádu ze dne 25. července 1897, čís. 175 ř. zák. jehož § 33 nevztahuje se pouze na zjištění ceny nemovitostí v řízení konkursním, nýbrž obdobně též na odhady v jiném řízení soudním, kdyžtž, jak řečeno, cí. pat. ze dne 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák. zvláštních předpisů o provedení odhadu v řízení nesporném nevydal. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl. Důvody: Podle § 33 odh. řádu ze dne 25. července 1897, čís. 175 ř. zák. vztahují se na odhady jiné než odhady v řízení exekučním a konkursním předpisy, pro ně platné. Výslovných předpisů krom §§ 102 a 272 nesp. říz. není a jest tedy při odhadu v nesporném řízení postupovati podle konkrétního případu, rozhodnouti jest podle zásady volného hodnocení průvodů, a nelze zásad odhadního řádu použití výlučně, jak učinil soud první stolice, nýbrž lze jich použití dle potřeby jen podpůrně.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení v ten rozum, že zamítl stížnost do usnesení prvního soudu.